

Beleške ob knjigah

Priročnik za uveljavljanje pravic iz zdravstvenega zavarovanja. Knjižico je v juniju 1957 izdal Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani in stane 50 din.

Priročnik pojasnjuje zavarovancem, kakšne pravice imajo pri zdravstvenem zavarovanju, in to predvsem z namenom, da bi v potrebi lahko v čim krajšem času uveljavili svoje pravice brez kakršnega koli zavlačevanja in sporov, ki nastajajo zaradi nepoučenosti zavarovancev. Upravičenci do pravic zdravstvenega zavarovanja pogosto ne vedo, kdaj in kako lahko svoje pravice uveljavljajo, večkrat pa jim niti ni znano, kakšne pravice jim v posameznih primerih daje zakon o zdravstvenem zavarovanju delavcev in uslužbencev.

V priročniku so zbrana najvažnejša navodila in pojasnila o pravicah zavarovancev in njihovih družinskih članov, osnovno in širše zdravstveno varstvo, nadomestilo plače za skrajšan delovni čas, za čas porodniškega dopusta, podpora za opremo dojenčka. Nato sledijo pojasnila o pravici do pritožbe na presojo delozmožnosti ter pritožbe zoper odločbe Zavoda za socialno zavarovanje in njihovih podružnic. Priročnik bo dobro služil tudi zdravstvenim delavcem, ki morajo svojim varovancem nič kolikokrat pomagati pri izvajanju socialno zdravstvene službe v zdravstvenih ustanovah.

N. J.

Poliomielitis -s podnaslovom »Kaj moramo vedeti o njem — Kako se proti njemu borimo«, je 48 strani obsegajoča knjižica, ki jo je izdal Centralni higienski zavod LRS. Spisala sta jo dr. Emilii Hinko in doc. dr. Ivan Bonač, uvodno besedo pa je napisal urednik dr. Dušan Reja.

V poglavju »Kaj moramo vedeti o poliomielitisu« obravnava dr. Emilii Hinko najprej bolezen samo, zatem preide k povzročitelju polimielitisa, opiše vhodna pota virusa v organizem ter obrazloži, kako se bolezen širi, kako se je obvarujemo in kaj vemo o cepljenju proti poliomielitisu.

Poglavje »Skrb za boljše zdravje šolske mladine — temelj borbe proti poliomielitisu«, je napisal doc. dr. Ivan Bonač. Avtor navaja, da borba za preprečevanje te nevarne infekcijske bolezni zajema širše področje preventivne medicine. Treba je dvigniti telesno in duševno odpornost

ljudi, zlasti šolske mladine, hkrati pa v slehernem kolektivu neprestano izvajati osnovne sanitarno higienske ukrepe, to se pravi, osebno in kolektivno higieno. S takšnimi ukrepi pa istočasno uspešno zatiramo tudi druge infekcijske bolezni.

Pri zatiranju poliomielitisa nakazuje avtor važne naloge šolam. Navaja ukrepe, ki so potrebni v šoli sami, in to od zračenja učilnic, higiene šolskih stranišč, delitve oziroma zauživanja malic, šolskih kuhinj, oskrbe s pitno vodo pa do ureditve šolske okolice sploh. Naštete so konkretne naloge, ki jih ima pedagoški kader. Pri svojem rednem delu naj pedagogi stalno skrbijo, da se v šoli s sodelovanjem Rdečega križa vzdržuje vsaj higienski minimum. Prizadevati si morajo, da se mladina okrepi in si razvije telesne moči ter si tako pridobi »pozitivno zdravje«.

Po odstavku »Kaj moramo ukreniti, če se pojavi nalezljiva bolezen« pa avtor preide k prvim zadevnim ukrepom v šoli in na domu učenja, nakar zaključuje svoje poglavje z razkuževalnimi sredstvi in z načeli dezinfekcije.

Knjižica bo dobrodošla pomoč tako pedagogom kakor vsem zdravstvenim delavcem ravno zdaj v intenzivni akciji za zatiranje poliomielitisa.

N. J.

Duševna higiena. Spisal dr. Milan Bedenić. Izdala založba »Zora«, Zagreb 1956, cena 800 din.

Knjigo »Duševna higiena v vsakdanjem življenju« je avtor napisal po svojih dolgoletnih praktičnih izkušnjah, ki si jih je pridobil kot šolski zdravnik v Osijeku. Obširna snov knjige iz psihohigiene ima namen pomagati vsem, ki kakor koli delajo pri vzgoji otroka in jim je zaupano življenje in bodočnost otroka. Predvsem pa je namenjena pedagogom, zdravnikom, srednjemu medicinskemu kadru, socialnim delavcem, pravnikom in vzgojiteljem v otroških domovih. Iz tisočerihih primerov, ki jih je dan na dan obravnaval v posvetovalnici in v ambulanti, navaja številne življenjske primere tudi v knjigi in z njimi ilustrira svoja dognanja, kar daje delu še posebno vrednost.

V začetku podaja knjiga kratek zgodovinski pregled psihoanalize, obravnava individualno psihologijo, telesno defektnost, zunanost in značaj človeka ter vpliv družbenega in gospodarskega položaja na

oblikovanje značaja. Obširneje razpravlja o vplivu vzgoje na razvoj osebnosti, govori pri tem o obćih smernicah vzgoje, o negotovosti vzgojitelja, o popustljivosti in razvadah, o osebnosti in vzgoji vzgojitelja samega ter o problemu kaznovanja.

Posebej obravnava avtor duševne krize v letih pubertete, vpliv spola na značaj in seksualno pedagogiko. Tako nas pri obdelavi obsežne snovi privede do zrelega obdobja človekovega življenja, ko si izbira zakonskega tovariša, ter preide nato k seksualnim motnjam, njih terapiji in splošnim problemom, ki nastopajo v zakonu.

Knjigo zaključujejo nasveti za izbiro poklica, razpravljanje o alkoholizmu kot socialni bolezni in nekaj podrobnosti o delu šolske poliklinike v Osijeku in njenih psihohigienskih posvetovalnicah.

Snov, ki jo je iz obsežnega in plodnega življenjskega dela zbral v knjigo, potrjuje avtorjevo trditev, da je treba vsakega pacienta smatrati za družbeno bitje z vso njegovo okolico vred, ne pa kot izoliranega posameznika.

Izkustva na področju duševne higijene kot posebne socialno-medicinske stroke, ki jih je dr. Bedenić strnil v tej knjigi, so lahko kašipot in pomoč vsem, ki delajo ali kakor koli sodelujejo pri vzgoji otroka in reševanju življenjskih problemov naše vsakdanjosti.

N. J.

Dr. Mirko Černić — Slovenski zdravstveni besednjak — Ljubljana 1957. Cena 1250 din.

Avtor pravi, da je s tem besednjakom imel namen pomagati zdravstvenemu osebju, da bi laže doumelo zdravstveno besedo, ki ima izredno mnogo latinskih in grških oznak. Za tuje besede je skušal najti obstoječo slovensko besedo, kjer je ni, pa jo je napravil sam po zakonih slovenske ljudske govornice. V primerih, ko tudi to ni mogoče, pa latinsko ali grško besedo obrazložil. V besednjaku, ki obsega 707 strani, je pokojni dr. Mirko Černić skušal zbrati slovenske zdravstvene besede in jih tako uvrstiti v splošni slovenski besedni zaklad. S svojim življenjskim delom se je vredno uvrstil med največje pionirje slovenske strokovne besede.

N. J.

Dr. Drago Chloupek, Putevi zdravstvenog odgoja naroda. Izdala Zaštita zdravlja, Zagreb 1952.

Avtor je napisal to knjigo z gledišća, da si dejavnosti preventivne medicine ne moremo misliti brez sodelovanja vseh in vsakogar, kajti od sodelovanja strokovnih ljudi z laiki je odvisen uspeh ali neuspeh pri večini preventivnih akcij. Pri vsaki analizi obolevanja ljudi se kot rdeća nit vleče — neznanje. Varovanci zdravstvene službe ne vedo za delež, ki ga morajo v delo splošne preventivne dejavnosti vnesti sami. Vsak človek namreć ima pri zdravstvenem delu svoje jasne naloge in dolžnosti. Če zanje ne ve, tedaj smatramo takšno stanje za zdravstveno neprosvetljenost, ki se jasno kaže tudi pri obolevanju ljudi.

Knjiga objasnuje vsa sredstva za zdravstveno prosvetljevanje in zdravstveno vzgojo: živo besedo, tisk, slike, film, taktiko in organizacijo zdravstvenoprosvetne dejavnosti in metodiko pouka.

Avtor pravi, da je knjižica skica za sodobno zdravstveno prosvetljevanje in obenem poizkus, da se iz dosedanje prakse izdela teorija — strokovna veja medicinske znanosti, ki naj bo neprekinjeno delo. Zdravstveno prosvetljevanje ljudi je akcija brez konca in mora biti kot »...kraljestvo, v katerem sonce nikdar ne zaide«.

N. J.

Obćina in družina. Pod tem naslovom je Zveza prijateljev mladine Slovenije pravkar izdala zbornik referatov in razprav z zborovanja dne 1. in 2. X. 1957 v Ljubljani. Knjižica obsega 76 strani in stane din 50.— Naj navedemo samo naslove posameznih razprav, ki so vse do zadnje po svoji vsebini izredno aktualne: Socialno varstvo družine v občini, Zdravstvena zašćita družine v občini, O stanovanjskih skupnostih, Materialne mošnosti občine za zboljšanje življenjskih pogojev družine, Pereći problemi vzgoje otrok. — Za zaključek je na zborovanju spregovorila tudi tov. Vida Tomšić in v pregledni obliki v zvezi s prejšnjimi izjavami prikazala občino kot organizatorja družbene skrbi za človeka.